

Kako pa naj bo srečen zakon, ki je sklenjen s hlinavščino in hlimbo? Taka zveza nikakor ne more obroditi dobrega sadu. Mesto, da bi dala moralčno moč, vpliva le demoralizovaje. In tako propada človeška družba.

A to je tipična podoba modernega zakona. In zopet je temu mož kriv, ker si je sam prisvojil pravico snubovanja.

Ali pa moremo ženskim šteti v zlo, če si hočejo na vsak možen način pridobiti moža, in sicer kolikor možno z dobro službo, ne da bi vprašale svoje srce, se-li strinja s to zvezo. Ali moremo materam zameriti, da hočejo spraviti svoje hčere z vso silo pod sladki zakonski jarem? Nikakor ne. Kaj pa dočaka dekleta, če se ne omoži? Dobro službo si le težko dobi. A kakšna osoda jo čaka kot stara devica? Zasmehovana, zaničevana, zapuščena mora živeti sama za-se, brez radosti, brez ljubezni. Na strani uglednega moža ima i ona vsaj nekoliko veljave. In če ji že zakon ne daje zaželjene sreče, najde utehe vsaj v krogu svojih otročičev.

Možem pa, ki ženo toli zaničujejo, stavim to-le vprašanje: „Ali ni tvoja mati, ki te je rodila, tudi žena? Ali jo zato zaničuješ? Ali ni tvoja soproga, mati tvojih otrok tudi žena? Pa jo zaničuješ?“

In tvoja sestra, ki jo je ista mati nosila, kakor tebe, pa bi bila slabša od tebe?“

Kaka domišljavost!

Koliko se dandanes stori v osvobojo zatiranih slojev človeštva! Pa da bi ženstvo, — polovica vsega človeštva, ostala v suženjstvu? To ni možno!

Vedno glasnejši in glasnejši se čujejo i ženski klici po osvoboji, po pravicah, ki jih povzdignejo baš še le na človeku vredno stopnjo. In pravični, razsodni možje jim pomagajo, jih vodijo iz te srednjeveške teme v luč pravega človečanstva. Ne mož ne bodi gospodar sveta, ne žena gospodarica. Jednakopravno naj živita, jedino le po spolu različna, a ne po pravih. Potem bo še-le možen pravi razvoj človeštva do prave duševne in srčne omike.

Onim pa, ki ne privoščijo ženski pravice, zakličem besede Dodeli-nove, nepristranskega zastopnika našega spola: Prava omika može se pozna na tem, kako misli o ženstvu. Kedor hoče ženstvo potisniti nazaj v dosedanje suženjstvo, je barbar, je divjak, je zver, nevreden človeškega imena. Proč s tem brezsrčnim barbarstvom! Žena dvigni se iz zaničevanega svojega stališča, da bodeš možu vredna tovarišica, prijateljica, a ne — suznja.

Žal, bil samo je sen.

Prav sam sem v sobici sedel,

Krasen večer je bil;

Lepo sem žvižgal, glasno pel,

Tako si čas sladil.

Ko žvižgal sem tako lépo,

Prepeval na ves glas,

Glej, v sobo vrata se odpro,

In vzrl sem bajen kras.

Ah, to obličje, te oči,

Teh ustnic sladki smeh!

Jednakega na zemlji ni

In ne v nebesih vseh.

Osupel gledal sem ta čar

In ga občudoval,

Saj še v življenji nikedar

Ni meni tak sijal.

In glej, zdaj se nasmehne mi,

Plašno približa se,

Poljublja rahel dehne mi

Na vroče ustnice.

Ah, ta poljub je sladek bil

Kakor do zdaj noben —

O, da sem ga v resnici vžil!

Žal, bil samo je sen ...

D o l s k i.

Prememba.

M. R.

Ko sem zadnjič gledal tvoje lice,

Mislil sem, da zrem obraz cvetice,

Z roso biserno oprane,

Živo porudele od danice.

Zdaj sedi ob svojem moži,

Slušaš njega resne govorice;

Bledi tvoj obraz z naročja

Božajo detinje ti ročice.

Med pomladjo, ah, in zimo

Sad rodé in sahnejo mladice.

Iz brezlistnih gozdov čuješ

Mesto slavčevih zdaj — vranje klice.

Anton Medved.

Slovenka.

Sešle so se hčere slovanskega rodu. Posvetovale so se o svojih zahtevah in sklenile so odposlati najličnejše tovarišice v pagansko nebo, prosit čarovno boginjo lepote in ljubezni, dražestno Lado, da se blagovoli vdeležiti prihodnje njihove seje. S prijaznim nasmehom privoli boginja njih želji.

S dražestno poveljnico prišel je tudi njen pribočnik, veden nagajivec Amor, ki je po srebroglasni trobenti sklical slovanske deve k seji. Vse se poklonijo zali boginji ter jo soglasno izvolijo za svojo predsednico. Z blaženim nasmehom sede boginja na cvetličan tron, lipov venec na glavi, ter blagovoljno vpraša, kaj si od nje želijo slovanske hčere. Za vse jej je odgovorila zapisovalka — skromna Slovenka, da si vsaka želi od nje imeti dar za stalen spomin, ki bi ohranil za veké razliko slovanskih hčera.